

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

7. juni 2007^{*}

I sag C-76/06 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i Domstolens statut, iværksat den 7. februar 2006,

Britannia Alloys & Chemicals Ltd, Gravesend (Det Forenede Kongerige), ved
solicitors S. Mobley og M. Commons,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Castillo de la Torre, som
befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

^{*} Processprog: engelsk.

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne E. Juhász, R. Silva de Lapuerta (refererende dommer), G. Arestis og T. von Danwitz,

generaladvokat: Y. Bot
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 1. marts 2007,

afsagt følgende

Dom

- ¹ I appelskriftet har Britannia Alloys & Chemicals Ltd (herefter »Britannia«) nedlagt påstand dels om ophævelse af dom afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans af 29. november 2005, Britannia Alloys & Chemicals mod Kommissionen (sag T-33/02, Sml. II, s. 4973, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten ikke gav selskabet medhold i et annulationssøgsmål anlagt til prøvelse af Kommissionens beslutning 2003/437/EF af 11. december 2001 om en

procedure i henhold til EF-traktatens artikel 81 og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/E-1/37.027 — Zinkphosphat) (EUT 2003 L 153, s. 1, herefter »den anfægtede beslutning«), dels om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 3, for så vidt som den vedrører appellant.

Retsforskrifter

Forordning nr. 17

- ² Artikel 15 i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikler [81] og [82] (EFT 1959-1962, s. 81), har følgende ordlyd:

»1. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på 100 til 5 000 regningsenheder, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

[...]

- b) i et svar på en begæring i henhold til artikel 11, stk. 3 eller 5, [...] giver en oplysning, der er urigtig [...]

[...]

2. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på mindst 1 000 og højst 1 000 000 regningsenheder, idet sidstnævnte beløb dog kan forhøjes til 10% af omsætningen i det sidste regnskabsår i hver af de virksomheder, som har medvirket ved overtrædelsen, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

a) overtræder bestemmelserne i traktatens artikel [81], stk. 1, eller artikel [82] [...]

[...]

Ved fastsættelsen af bødens størrelse skal der tages hensyn til både overtrædelsens grovhed og dens varighed.

[...]«

Retningslinjerne

- 3 Kommissionens meddelelse om »Retningslinjer for beregningen af bøder i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, i EKSF-traktaten« (EFT 1998 C 9, s. 3, herefter »retningslinjerne«) anfører i indledningen:

»Formålet med [...] principper[ne], der fastlægges i [...] retningslinjer[ne], er at sikre gennemsigtighed og objektivitet i forbindelse med Kommissionens beslutninger,

både i forhold til virksomhederne og i forhold til Domstolen, og samtidig fastholde den skønsbeføjelse, som de pågældende retsforskrifter giver Kommissionen til at fastsætte bøder på indtil 10% af virksomhedernes samlede omsætning. Denne beføjelse bør imidlertid udøves som led i en sammenhængende og ikke-diskriminerende politik, der er tilpasset de mål, der forfølges ved bekæmpelsen af overtrædelser af konkurrencereglerne.

Den nye metode til beregning af en bødes størrelse vil fremover følge følgende model, der bygger på fastsættelsen af et grundbeløb, som kan forhøjes i tilfælde af skærpende omstændigheder og nedsættes i tilfælde af formildende omstændigheder.«

Sagens faktiske omstændigheder

- 4 Retten har i den appellerede doms præmis 1-10 sammenfattet de faktiske omstændigheder i den sag, der var forelagt for den, på følgende måde:

»1 Det engelske selskab Britannia [...] er et datterselskab af det australske selskab M.I.M. Holdings Ltd (herefter »MIM«). I oktober 1993 solgte Pasminco Europe (ISC Alloys) Ltd sine aktiviteter i zinksektoren til MIM, som overførte dem til Britannia. Denne virksomhed producerede og solgte produkter på basis af zink, herunder zinkphosphat. I marts 1997 tilbagekøbte Trident Alloys Ltd (herefter »Trident«), et selvstændigt selskab stiftet af Britannias ledelse, Britannias

aktiviteter i zinksektoren for 14 359 072 pund sterling (GBP). Sidstnævnte selskab eksisterer stadig som datterselskab af MIM, men er ophørt med at udøve økonomisk aktivitet og har følgelig ikke længere nogen omsætning.

- 2 Selv om der kan være en smule forskel på de kemiske formler for zinkorthosphater, er der tale om et ensartet kemisk produkt, som under ét benævnes »zinkphosphat«. Zinkphosphat, der fremstilles af zinkoxid og phosphorsyre, bruges i vid udstrækning som korrosionhindrende mineralpigment i malingindustrien. Det forhandles på markedet enten som standardzinkphosphat eller som modificeret eller »aktiveret« zinkphosphat.
- 3 I 2001 kontrollerede følgende fem europæiske producenter størstedelen af verdensmarkedet for zinkphosphat: Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG (herefter »Heubach«), James M. Brown Ltd (herefter »James Brown«), Société nouvelle des couleurs zinciques SA (herefter »SNCZ«), Trident (tidligere Britannia) og Union Pigments SA (tidligere Waardals SA) (herefter »Union Pigments«).
- 4 Den 13. og 14. maj 1998 gennemførte Kommissionen samtidige og uanmeldte kontrolundersøgelser i Heubachs, SNCZ's og Tridents lokaler med hjemmel i artikel 14, stk. 2, i Rådets forordning nr. 17 [...]
- 5 Den 11. december 2001 vedtog Kommissionen [den anfægtede] beslutning [...]. Den beslutning, der tages i betragtning i nærværende dom, er den, der er blevet meddelt de berørte virksomheder, og som er vedlagt stævningen som bilag [...].

- 6 I den anfægtede beslutning anfører Kommissionen, at et kartel bestående af Britannia (Trident fra den 15.3.1997), Heubach, James Brown, SNCZ og Union Pigments eksisterede fra den 24. marts 1994 frem til den 13. maj 1998. Kartellet var begrænset til standardzinkphosphat. For det første havde medlemmerne af kartellet truffet aftale om deling af markedet med salgskvoter for producenterne. For det andet havde de fastsat »mindstepriser« eller »vejledende priser« under hvert møde og fulgte dem normalt. For det tredje var der i et vist omfang sket en fordeling af kunder.
- 7 Den anfægtede beslutnings konklusion lyder således:

»Artikel 1

Britannia [...], [...] Hans Heubach [...], James [...] Brown, [SNCZ], Trident [...] og [Union Pigments] har overtrådt EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 53, stk. 1, ved at have deltaget i en vedvarende aftale og/eller samordnet praksis i zinkphosphatsektoren.

Overtrædelsen havde følgende varighed:

[...]

- b) for så vidt angår Britannia [...]: fra den 24. marts 1994 indtil den 15. marts 1997.

[...]

Artikel 3

Der pålægges følgende bøder for den i artikel 1 omhandlede overtrædelse:

Britannia [...]: 3,37 mio. EUR

[...] Heubach [...]: 3,78 mio. EUR

James [...] Brown [...]: 940 000 EUR

[SNCZ]: 1,53 mio. EUR

Trident [...]: 1,98 mio. EUR

[Union Pigments]: 350 000 EUR.

[...]«

- 8 Ved beregningen af bøderne har Kommissionen anvendt metodikken i retningslinjerne [...] og samarbejdsmeddelelsen af 18. juli 1996 om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 1996 C 207, s. 4, herefter »samarbejdsmeddelelsen«).
- 9 Kommissionen fandt for det første, at 3,75 mio. EUR var et passende grundbeløb for sagsøgeren (betragtning 313 til den anfægtede beslutning). Dernæst henviste den til den grænse, som den bøde, der skal pålægges hver af de berørte virksomheder, ifølge artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 ikke kunne overstige. For at fastsætte loftet på 10% af den omsætning, der var opnået i det foregående regnskabsår i henhold til denne bestemmelse, har Kommissionen for sagsøgerens vedkommende »taget dennes omsætning på verdensplan i betragtning for regnskabsåret den 30. juni 1996, som er det nyeste disponible tal, der afspejler et fuldt år med normal aktivitet« (betragtning 345 [...]). Da denne omsætning var på 55,7 mio. EUR (betragtning 50), er overgrænsen for bøden fastsat til ca. 5,5 mio. EUR. Da bødebeløbet før anvendelse af samarbejdsmeddelelsen var lavere end dette loft, har Kommissionen ikke nedsat det på dette grundlag.
- 10 Endelig har Kommissionen indrømmet sagsøgeren en nedsættelse på 10% i henhold til samarbejdsmeddelelsen (betragtning 366). Den endelige størrelse af den bøde, der er pålagt sagsøgeren, var således 3,37 mio. EUR (betragtning 370).«

Sagen ved Retten og den appellerede dom

- 5 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 21. februar 2002 anlagde Britannia sag med påstand om delvis ophævelse af den anfægtede beslutning og subsidiært nedsættelse af den heri fastsatte bøde.

6 Ved den appellerede dom frifandt Retten Kommissionen.

Parternes påstande i appelsagen

7 Britannia har i appelskriftet nedlagt følgende påstande:

- Rettens dom ophæves, for så vidt som den frifandt Kommissionen.
- Den anfægtede beslutnings artikel 3 annulleres, for så vidt som den vedrører appellanten.
- Subsidiært ændres den anfægtede beslutnings artikel 3, for så vidt som den vedrører appellanten, således at den bøde, der i beslutningen er pålagt appellanten, annulleres eller nedsættes væsentligt.
- Mere subsidiært hjemvises sagen til Retten til afgørelse i overensstemmelse med Domstolens dom med hensyn til de retsfor skrifter, der finder anvendelse.
- Under alle omstændigheder tilpligtes Kommissionen at bære sine egne omkostninger og betale Britannias omkostninger for såvel sagen ved Retten som appelsagen.

8 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Appellen afvises delvist som ugrundet eller, subsidært, appellen forkastes som grundløs.
- Appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Om appellen

9 Til støtte for sine påstande har Britannia i det væsentlige gjort tre anbringender gældende vedrørende henholdsvis tilsidesættelse af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17, tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet.

Om det første anbringende vedrørende tilsidesættelse af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17

Parternes argumenter

10 Med sit første anbringende har Britannia gjort gældende, at Retten har begået en retlig fejl, for så vidt som den har fastslået, at Kommissionen ved fastsættelsen af

bødens størrelse med rette anvendte grænsen på 10% af omsætningen på selskabets omsætning i det regnskabsår, der sluttede den 30. juni 1996, i stedet for omsætningen i det sidste regnskabsår før vedtagelsen af den anfægtede beslutning.

- 11 Britannia har anført, at da selskabet ikke havde haft en omsætning i det sidste regnskabsår før vedtagelsen af den anfægtede beslutning, kunne Kommissionen alene pålægge det en bøde på mellem 1 000 og 1 000 000 EUR. Følgelig har Retten begået en retlig fejl ved at fastslå, at Kommissionen ikke var forpligtet til at henvise til omsætningen i det regnskabsår, der sluttede den 30. juni 2001.
- 12 Britannia har understreget, at tillægsordet »sidste«, som findes i artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17, omfatter det seneste hele regnskabsår på 12 måneder set i forhold til tidspunktet for vedtagelsen af den beslutning, hvorved bøden blev pålagt.
- 13 Selskabet har understreget, at det i henhold til formålet med loftet vedrørende omsætningen, som er fastsat i den pågældende bestemmelse i forordning nr. 17, kræves, at loftet finder anvendelse på et regnskabsår, som afspejler den omhandlede virksomheds økonomiske styrke på tidspunktet for Kommissionens beslutning. Retten har imidlertid fundet, at hvis en virksomhed ikke har haft økonomiske aktiviteter i det sidste regnskabsår forud for en sådan beslutning, giver omsætningen for denne periode ingen indikation af virksomhedens betydning og kan således ikke lægges til grund ved fastsættelsen af bødens størrelse.
- 14 Britannia har anført, at de oplysninger, der er indeholdt i de godkendte regnskaber for det sidste regnskabsår før vedtagelsen af den anfægtede beslutning, afspejler

selskabets økonomiske situation på tidspunktet for pålæggelsen af bøden, nemlig en omsætning lig nul. Ved fastsættelsen af omsætningens størrelse kunne Kommissionen således ikke henvise til et regnskabsår, i hvilket selskabet har haft større økonomisk aktivitet.

- 15 Kommissionen har gjort gældende, at Rettens argumentation i overensstemmelse med det formål, der forfølges med artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17, udgøres af en betragtning om, at loftet vedrørende omsætningen alene finder anvendelse, hvis selskabet har haft en omsætning i det sidste regnskabsår før vedtagelsen af den beslutning, der afsluttede den administrative procedure.
- 16 Kommissionen er af den opfattelse, at Retten med rette har fastslået, at loftet ikke skulle finde anvendelse, idet der ikke var nogen omsætning i sidste regnskabsår, og at for så vidt som loftet på 10% tilsigter at afspejle den pågældende virksomheds finansielle kapacitet, finder det anvendelse, når der findes en omsætning, som det kan knyttes til.
- 17 Kommissionen har præciseret, at en forudgående betingelse for anvendelse af loftet på 10% er, at der er en omsætning. I mangel af en sådan omsætning i løbet af det sidste regnskabsår før vedtagelsen af den endelige beslutning, er det nødvendigt at finde andre indikationer for at vurdere størrelsen af den bøde, der skal pålægges.
- 18 Kommissionen har tilføjet, at Rettens vurderinger vedrørende spørgsmålet, om en omsætning på nul er en gyldig indikation for Britannias økonomiske situation, vedrører en faktisk omstændighed, som ikke kan undersøges inden for rammerne af en appelsag.

Domstolens bemærkninger

- 19 Med det første anbringende har appellanten gjort gældende, at Retten har begået en retlig fejl for så vidt angår fortolkningen af begrebet »sidste regnskabsår« i artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17.
- 20 Tvisten mellem parterne ved Domstolen vedrører således spørgsmålet om, hvordan Kommissionen skal foretage fastsættelsen af begrebet »sidste regnskabsår« i tilfælde af, at der er indtrådt væsentlige ændringer vedrørende den omhandlede virksomheds økonomiske situation mellem den periode, hvori overtrædelsen blev begået, og tidspunktet for Kommissionens vedtagelse af den beslutning, hvorved bøden bliver pålagt.
- 21 Hvad angår dette begreb bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at der ved fortolkningen af en fællesskabsretlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (jf. dom af 7.6.2005, sag C-17/03, VEMW m.fl., Sml. I, s. 4983, præmis 41, og af 1.3.2007, sag C-391/05, Jan De Nul, Sml. I, s. 1793, præmis 20).
- 22 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 har til formål at give Kommissionen kompetence til at pålægge bøder, for at den kan udføre sin tilsynsopgave ifølge fællesskabsretten (dom af 7.6.1983, forenede sager 100/80-103/80, Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1825, præmis 105). Denne opgave indebærer bl.a. at straffe ulovlig adfærd og forhindre gentagelse heraf (jf. dom af 15.7.1970, sag 41/69, ACF Chemiefarma mod Kommissionen, Sml. 1970, s. 107, org.ref.: Rec. s. 661, præmis 173).

- 23 Det skal tilføjes, at i henhold til artikel 15, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 17 skal Kommissionen tage den pågældende overtrædelses grovhed og varighed i betragtning.
- 24 Henset hertil har Domstolen præciseret, at den i artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning 17 fastsatte overgrænse vedrørende omsætningen har til formål at undgå, at de af Kommissionen pålagte bøder er urimelige i forhold til den pågældende virksomheds størrelse (dommen i sagen *Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen*, præmis 119).
- 25 Det følger af disse betragtninger, at ved fastsættelsen af begrebet »sidste regnskabsår« skal Kommissionen i hvert enkelt tilfælde og henset til sammenhængen og de formål, der forfølges med bødeordningen i forordning nr. 17, vurdere den tilsigtede virkning på den pågældende virksomhed, særligt henset til en omsætning, der afspejler virksomhedens reelle økonomiske situation i den periode, i løbet af hvilken overtrædelsen blev begået.
- 26 Henset til denne retlige ramme har Retten fastslået i den appellerede doms præmis 38 og 48, at beregningen af bødens loft forudsætter, ikke alene at Kommissionen råder over oplysninger om omsætningen for det sidste regnskabsår forud for vedtagelsen af beslutningen, men også at disse oplysninger repræsenterer et afsluttet regnskabsår med normal økonomisk aktivitet i en periode på 12 måneder.
- 27 I den appellerede doms præmis 39 og 49 har Retten i øvrigt anført et antal særlige situationer med henblik på at vise, at Kommissionen skal kunne henholde sig til omsætningen i et afsluttet regnskabsår med normal økonomisk aktivitet med henblik på anvendelsen af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17.

- 28 Hvis der blev givet medhold i appellantens argumentation, ville denne føre til en fortolkning af artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17, hvorefter Kommissionen i tilfælde af, at der ikke havde været nogen omsætning i det sidste regnskabsår før dens vedtagelse af en beslutning, var nødt til kun at anvende første del af det pågældende afsnit i bestemmelsen, idet loftet, som fremgår af anden del af afsnittet, ikke kunne henføres til nogen omsætning.
- 29 En sådan fortolkning ville ikke alene være i strid med rækkevidden af Kommissionens beføjelser i henhold til artikel 15, stk. 2, men ligeledes med den omstændighed, at omsætningen i det sidste regnskabsår før vedtagelsen af Kommissionens beslutning i visse situationer ikke giver nogen anvendelig indikation af den pågældende virksomheds reelle økonomiske situation og det passende niveau for den bøde, der skulle pålægges virksomheden.
- 30 Når den pågældende virksomhed som i den forelæggende sag ikke har haft nogen omsætning i det sidste regnskabsår før vedtagelsen af Kommissionens beslutning, kan Kommissionen følgelig henholde sig til et andet regnskabsår med henblik på at kunne vurdere virksomhedens finansielle ressourcer korrekt og sikre, at bøden får en tilstrækkeligt afskrækkende virkning.
- 31 Det skal tilføjes, som generaladvokaten har anført i punkt 74 i forslaget til afgørelse, og som Retten med rette har fastslået i den appellerede doms præmis 40, at fastsættelsen af bødens loft ikke er et spørgsmål om blot at vælge mellem de to muligheder i artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17, nemlig mellem en maksimumsbøde på 1 mio. EUR og et loft fastsat i forhold til den pågældende virksomheds omsætning.

- 32 Retten har således ikke begået nogen retlig fejl ved at fastslå, at Kommissionen ved anvendelsen af artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17 kunne henholde sig til det sidste afsluttede regnskabsår før vedtagelsen af den anfægtede beslutning, nemlig det regnskabsår, der sluttede den 30. juni 1996.
- 33 Det første anbringende fremført af Britannia til støtte for appellen skal følgelig afvises.

Om det andet anbringende vedrørende tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet

- 34 Dette anbringende består af to led.

Om det andet anbringendes første led

— Parternes argumenter

- 35 Med andet anbringendes første led har Britannia gjort gældende, at Retten har tilsidesat ligebehandlingsprincippet ved at frifinde Kommissionen, idet loftet på 10% i den anfægtede beslutning er anvendt på det sidste regnskabsår, i hvilket virksomheden efter Kommissionens vurdering havde en »normal økonomisk aktivitet«, mens det med hensyn til andre virksomheder, som havde deltaget i kartellet, var det sidste regnskabsår før vedtagelsen af beslutningen, der blev lagt til grund.

- 36 Britannia har anført, at anvendelsen af loftet vedrørende omsætningen i et regnskabsår, som er forskelligt fra det, som lå forud for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, tilsidesætter virksomhedens finansielle situation på tidspunktet for vedtagelsen af beslutningen. For at sikre overholdelsen af ligebehandlingsprincippet burde Kommissionen have anvendt loftet i artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17 på det sidste regnskabsår før vedtagelsen af beslutningen for samtlige berørte virksomheder.
- 37 Britannia har anført, at i modsætning til Rettens vurderinger afspejlede virksomhedens omsætning på nul i løbet af det pågældende regnskabsår nøjagtigt virksomhedens økonomiske situation for den periode, i hvilken overtrædelsen blev begået.
- 38 Kommissionen har gjort gældende, at Retten har fastslået, at appellantens befandt sig i en anden situation end de to øvrige virksomheder, som havde deltaget i kartellet, idet loftet på 10% i artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17 fandt anvendelse på disse virksomheder. Disse virksomheder havde således haft en omsætning i sidste regnskabsår før vedtagelsen af den anfægtede beslutning, hvilket udgjorde en pålidelig indikation for deres økonomiske situation.
- 39 Kommissionen har understreget, at appellantens ikke har gjort gældende, at virksomheden var i samme situation som de pågældende virksomheder, men blot, at dens omsætning på nul i det pågældende regnskabsår gav et klart billede af virksomhedens økonomiske situation på det pågældende tidspunkt. En sådan argumentation rejser imidlertid tvivl om Rettens vurdering af de faktiske omstændigheder.

— Domstolens bemærkninger

- 40 Ifølge fast retspraksis er ligebehandlingsprincippet kun tilsidesat, såfremt ensartede situationer behandles forskelligt, eller forskellige situationer behandles ens, medmindre en sådan behandling er objektivt begrundet (dom af 10.1.2006, sag C-344/04, IATA og ELFAA, Sml. I, s. 403, præmis 95).
- 41 Hvad angår nærværende sag skal det bemærkes, at de to virksomheder, som er omfattet af Britannias argumentation, stadig udøvede erhvervsmæssig aktivitet på det marked, som havde været genstand for kartellet, da Kommissionen vedtog den anfægtede beslutning. Deres omsætning i løbet af det sidste regnskabsår før vedtagelsen af beslutningen gav således Kommissionen mulighed for at vurdere disse virksomheders finansielle ressourcer og at fastlægge deres økonomiske situation.
- 42 En sådan vurdering var derimod ikke mulig for så vidt angår Britannia. Det er således ubestridt, at denne virksomhed på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning befandt sig i en fuldstændig anderledes situation end den, hvori de to andre virksomheder, som havde deltaget i kartellet, befandt sig.
- 43 Herefter har Retten med rette fastslået i den appellerede doms præmis 61-63, at Kommissionen med rette kunne behandle appellanten anderledes end de andre virksomheder, idet de sidstnævnte stadig var aktive, og idet deres omsætning i det sidste regnskabsår forud for vedtagelsen af den anfægtede beslutning var en pålidelig indikation for deres økonomiske situation.

44 Det skal tilføjes, at i forbindelse med beregningen af bøder pålagt efter artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 ligger en differentieret behandling af de pågældende virksomheder inden for Kommissionens beføjelser efter bestemmelsen. Inden for rammerne af Kommissionens skønsmåling er den således forpligtet til at pålægge individuelle sanktioner i forhold til de omhandlede virksomheders adfærd og kendetegn med henblik på at sikre de fællesskabsretlige konkurrenceregler effektivitet i hvert enkelt tilfælde (jf. i denne retning dom af 29.6.2006, sag C-308/04 P, SGL Carbon mod Kommissionen, Sml. I, s. 5977, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).

45 Det andet anbringendes første led bør derfor forkastes.

Om det andet anbringendes andet led

— Parternes argumenter

46 Med andet anbringendes andet led har Britannia gjort gældende, at Retten har tilsidesat ligebehandlingsprincippet ved at frifinde Kommissionen, på trods af at den anfægtede beslutning, for så vidt som den fastsætter det regnskabsår, for hvilket loftet på 10% finder anvendelse, ikke er forenelig med dens tidligere administrative praksis i lignende sager.

47 Britannia har gjort gældende, at Kommissionen ifølge Retten kunne undlade at følge sin tidligere praksis på området, idet denne virksomheds situation ikke var sammenlignelig med den, som virksomheder, der var pålagt bøder i andre sager, befandt sig i.

- 48 Til støtte for dette andet led af andet anbringende har Britannia henvist til tre typer af situationer.
- 49 For det første er virksomheden af den opfattelse, at dens situation kunne sammenlignes med sager, hvori en virksomhed, som havde været involveret i et kartel, havde overført sine aktiviteter til en anden erhvervsmæssig enhed, mens den selv fortsat eksisterede.
- 50 For det andet mener Britannia, at virksomheden er blevet forskelsbehandlet i forhold til andre virksomheder, som havde haft en nedsat omsætning.
- 51 For det tredje har Britannia anført, at den ikke er blevet behandlet på samme måde som en virksomhed, som havde været genstand for Kommissionens beslutning 1999/271/EF af 9. december 1998 vedrørende en procedure i henhold til EF-traktatens artikel [81] (IV/34.466 — Græske færges) (EFT 1999 L 109, s. 24).
- 52 Vedrørende dette sidste punkt har Britannia anført, at den pågældende virksomhed havde trukket sig tilbage fra markedet før vedtagelsen af Kommissionens beslutning. For så vidt som denne virksomheds omsætning for det sidste regnskabsår ikke var tilgængelig, havde Kommissionen lagt første del af artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17 til grund for at pålægge en bøde på 1 mio. EUR. Følgelig burde Britannia ikke befinde sig i en mindre fordelagtig situation end denne virksomhed.

- 53 Kommissionen har anført, at spørgsmålet om, hvorvidt appellants situation kunne sammenlignes med situationen for de øvrige virksomheder, som havde været genstand for de tidligere beslutninger, udgør et spørgsmål om de faktiske omstændigheder, som Retten har behandlet i den appellerede dom, og som følgelig ikke kan vurderes af Domstolen inden for rammerne af appellen.
- 54 Hvad angår det første argument vedrørende overførsel af aktiviteter har Kommissionen anført, at Retten har fastslået, at appellanten ikke befandt sig i en situation, der kunne sammenlignes med den, som andre virksomheder, der var genstand for tidligere beslutninger, befandt sig i, eftersom Britannia i modsætning til disse virksomheder ikke havde haft nogen omsætning i det sidste regnskabsår før vedtagelsen af den anfægtede beslutning.
- 55 Hvad angår det andet argument, hvorefter Britannia ikke er blevet behandlet på samme måde som andre virksomheder, der havde haft en nedsat omsætning, har Kommissionen understreget, at appellanten aldrig har påberåbt sig dette under sagen ved Retten.
- 56 Hvad endelig angår det tredje argument vedrørende beslutning 1999/271 har Kommissionen anført, at dette er blevet forkastet af Retten. Kommissionens tidligere beslutningspraksis kan ikke anvendes som retsgrundlag for fastsættelsen af bøder på konkurrenceområdet, idet denne alene er fastlagt i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17. Følgelig kan en fortolkning i en tidligere sag af denne bestemmelse til fordel for en bestemt virksomhed ikke udgøre et juridisk forhold, som kan skabe en forpligtelse til at behandle en anden virksomhed på samme måde i en senere sag.

— Domstolens bemærkninger

- 57 Det skal bemærkes, som anført i denne doms præmis 44, at ved beregningen af de bøder, der pålægges virksomheder, som har deltaget i et kartel, ligger en differentieret behandling af disse virksomheder inden for rammerne af Kommissionens skønsbeføjelse på området.
- 58 Hvad angår de to første argumenter fremført af Britannia, hvorefter Kommissionen ikke kan fravige en tidligere administrativ praksis, skal det bemærkes, at Retten i den appellerede doms præmis 61 har fastslået, at appellantens ikke befandt sig i en situation, der kan sammenlignes med situationen for virksomhederne i Kommissionens tidligere beslutninger, fordi sagsøgeren ikke havde haft nogen omsætning i det sidste regnskabsår forud for vedtagelsen af den anfægtede beslutning.
- 59 Herefter kunne Retten med rette fastslå i den nævnte præmis 61, at Kommissionen med rette kunne behandle Britannia på en anden måde end disse virksomheder.
- 60 Hvad angår appellants argument vedrørende beslutning 1999/271 skal det ligeledes bemærkes, at selv om situationen for den virksomhed, der er omfattet af denne beslutning, ligger tæt på Britannias situation, fremgår det af Domstolens faste praksis, hvortil der er henvist i præmis 201 og 205 i dom af 21. september 2006, JCB Service mod Kommissionen (sag C-167/04 P, Sml. I, s. 8935), at Kommissionens beslutningspraksis ikke udgør den retlige ramme for de bøder, der pålægges på konkurrenceområdet, og at beslutninger vedrørende andre sager kun er af vejledende karakter for så vidt angår den eventuelle forekomst af forskelsbehandling, idet det ikke er sandsynligt, at de særlige faktiske omstændigheder i sagerne, såsom markedet, varerne, virksomhederne og de omhandlede perioder, er identiske.

- 61 Det skal tilføjes, at virksomheder, der deltager i en administrativ procedure, som kan give anledning til pålæggelse af en bøde for overtrædelse af de fællesskabsretlige konkurrenceregler, ikke kan have en berettiget forventning om, at Kommissionen ikke overskrider et tidligere anvendt bødeniveau, eller at der anvendes en bestemt metode for bødeberegningen. Domstolen har særligt præciseret i denne forbindelse, at de pågældende virksomheder bør tage i betragtning, at Kommissionen til enhver tid kan beslutte at forhøje størrelsen af bødebeløbene i forhold til det tidligere anvendte niveau (jf. dom af 28.6.2005, forenede sager C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P — C-208/02 P og C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5425, præmis 228 og 229).
- 62 Henset til de ovenstående bemærkninger har Retten ikke begået en retlig fejl ved at fastslå, at Kommissionen ikke har tilsidesat ligebehandlingsprincippet ved at fastsætte det regnskabsår, for hvilket loftet på 10% skulle anvendes.
- 63 Det andet anbringendes andet led bør derfor forkastes.
- 64 Britannias andet anbringende til støtte for appellen skal således forkastes i sin helhed.

Om det tredje anbringende vedrørende tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet

- 65 Det tredje anbringende fremført af Britannia til støtte for appellen består ligeledes af to led.

Om det tredje anbringendes første led

— Parternes argumenter

- ⁶⁶ Med tredje anbringendes første led har Britannia gjort gældende, at Retten har tilsidesat retssikkerhedsprincippet ved at frifinde Kommissionen på trods af, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har lagt et andet regnskabsår end det sidste før vedtagelsen af beslutningen til grund ved fastsættelsen af loftet vedrørende omsætningen i artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17.
- ⁶⁷ Britannia har nærmere bestemt gjort gældende, at Retten har begået en retlig fejl ved at fastslå, at den omstændighed, at Kommissionen har fraveget ordlyden af artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17 og har henholdt sig til et andet regnskabsår end det sidste før vedtagelsen af den anfægtede beslutning, ikke udgør en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet.
- ⁶⁸ Britannia har anført, at det ikke var forudsigeligt, at Kommissionen ville lægge et andet år end det pågældende regnskabsår til grund. Rettens synspunkt giver på dette punkt anledning til en væsentlig retlig usikkerhed, idet det vil være umuligt for de virksomheder, der er omfattet af en undersøgelse fra Kommissionen, at fastslå, hvilket referenceår der er relevant for fastsættelsen af bødens loft.
- ⁶⁹ Britannia har tilføjet, at den eneste måde, hvorpå en ensartet og forudsigelig administrativ praksis kan sikres, er at anvende det loft, der er fastsat i artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17, på det sidste regnskabsår forud for

vedtagelsen af Kommissionens beslutning under alle omstændigheder, selv hvis en sådan fortolkning medfører anvendelsen af loftet i denne bestemmelse på en omsætning lig nul.

- 70 Kommissionen er af den opfattelse, at dens fortolkning af artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17 var forudsigelig, idet det loft, der er fastsat i denne bestemmelse, finder anvendelse på omsætningen i regnskabsåret forud for den beslutning, som afslutter den administrative procedure, og idet appellanten ikke havde haft nogen omsætning i et sådant regnskabsår.
- 71 Kommissionen har anført, at begrebet bødernes forudsigelighed betyder, at virksomhederne skal være i stand til at vurdere konsekvenserne af deres handlinger, før de udfører dem. I det foreliggende tilfælde var appellans omsætning på det tidspunkt, hvor selskabet valgte at begå overtrædelsen, ikke særlig forskellig fra den, der blev lagt til grund ved beregningen af loftet på 10%, nemlig 55,7 mio. EUR i det regnskabsår, der sluttede ved udgangen af juni 1996.
- 72 Kommissionen har konkluderet, at i den periode, hvor overtrædelsen blev begået, kunne Britannia formode, at hvis overtrædelsen blev opdaget og sanktioneret med det samme, ville selskabet blive pålagt en bøde på ca. 5,5 mio. EUR.

— Domstolens bemærkninger

- 73 Det skal bemærkes, at Britannia med sin argumentation i det væsentlige har omformuleret samtlige de argumenter, der allerede er blevet fremført til støtte for det første anbringende til støtte for appellen vedrørende tilsidesættelse af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17.

74 For så vidt som det fremgår af denne doms præmis 32, at dette anbringende forkastes, skal de argumenter, som appellanten har fremført til støtte for tredje anbringendes første led, ligeledes forkastes.

75 Tredje anbringendes første led skal således forkastes.

Om det tredje anbringendes andet led

— Parternes argumenter

76 Med tredje anbringendes andet led har Britannia gjort gældende, at Retten har begået en retlig fejl ved at frifinde Kommissionen, idet den anfægtede beslutning er i strid med grundlæggende rettigheder. På området for sanktioner af strafferetlig karakter er retssikkerheden en grundlæggende rettighed beskyttet ved artikel 7, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950, og ved artikel 49, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, proklameret i Nice den 7. december 2000 (EFT C 364, s. 1).

77 Kommissionen har anført, at dette led af tredje anbringende er nyt, idet det ikke er blevet gjort gældende for Retten.

78 Kommissionen har tilføjet, at idet Britannias omsætning i den periode, i hvilken overtrædelser blev begået, nemlig fra 1994 til 1997, var ca. 55 mio. EUR, kunne virksomheden forvente en maksimal bøde på 5,5 mio. EUR, hvis overtrædelser blev

opdaget. Da Britannia ikke kunne kende sin omsætning for regnskabsåret forud for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, kan selskabet ikke påberåbe sig, at det forventede en bøde af en præcis størrelse.

— Domstolens bemærkninger

- 79 Det bemærkes, at retssikkerhedsprincippet kræver, at de fællesskabsretlige retsregler skal være klare og præcise, således at de berørte kan orientere sig i situationer og retsforhold, der henhører under fællesskabsretten (jf. dom af 15.2.1996, sag C-63/93, Duff m.fl., Sml. I, s. 569, præmis 20).
- 80 Hvad angår de fællesskabsretlige konkurrenceregler har Retten fastslået i den appellerede doms præmis 70, at de bestemmelser, som regulerer anvendelsen af disse regler, navnlig forordning nr. 17 og retningslinjerne, giver virksomhederne mulighed for med sikkerhed at forudse de økonomiske konsekvenser af en overtrædelse af disse regler.
- 81 Retten har således med rette fastslået i den appellerede doms præmis 73, at retssikkerhedsprincippet ikke kunne give appellanten sikkerhed for, at selskabets ophør med erhvervsmæssige aktiviteter i zinksektoren havde den følge, at det kunne unddrage sig pålæggelsen af en bøde for den begåede overtrædelse. Britannia var således i stand til at forudse, at selskabet ville blive pålagt en bøde, for så vidt som den overtrædelse af konkurrencereglerne, som det havde begået, var åbenbar, og at bøden ville blive fastlagt på grundlag af dels overtrædelsens grovhed og varighed, dels virksomhedens egne forhold.

- 82 Britannia har ikke fremført nogen argumenter eller forhold, der kan godtgøre, at den vurdering, Retten har anført i den appellerede doms præmis 73, er behæftet med retlige fejl.
- 83 Henset til Kommissionens skønsbeføjelse på dette område, kan en virksomhed, der har deltaget i et kartel, ikke være sikker på størrelsen af den bøde, den vil kunne blive pålagt af Kommissionen inden for rammerne af bestemmelserne i forordning nr. 17.
- 84 Herefter udgør den omstændighed, at Britannia ikke var i stand til på forhånd at kende referenceåret for fastsættelsen af bødens loft, ikke i sig selv en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet.
- 85 Tredje anbringendes andet led skal således forkastes.
- 86 Følgelig skal Britannias tredje anbringende til støtte for appellen forkastes.
- 87 Det følger af ovenstående betragtninger, at appellen bør forkastes i det hele.

Sagens omkostninger

⁸⁸ I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, som ifølge samme reglements artikel 118 finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Britannia tilpligtes at betale sagens omkostninger, og selskabet har tabt sagen, bør det pålægges det at betale appelsagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Fjerde Afdeling):

1) Appellen forkastes.

2) Britannia Alloys & Chemicals Ltd betaler sagens omkostninger.

Underskrifter